

โครงการประเมินคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา
สำหรับการศึกษาระดับพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑. ลักษณะโครงการ การติดตามประเมินผล
๒. ผู้รับผิดชอบ กลุ่มงานส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน
๓. ความสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติ แผนยุทธศาสตร์องค์กร และพันธกรณีระหว่างประเทศ
ด้านสิทธิมนุษยชน

๓.๑ ความสอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- การปฏิรูปการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
- การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
- การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๓.๒ แผนยุทธศาสตร์ กสม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชนสื่อสารเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย รวมทั้งผลงานสำคัญของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อสาธารณชนอย่างถูกต้องและทั่วถึง

กลยุทธ์ที่ ๔.๑ พัฒนางานส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและจัดให้มีแผนในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ครอบคลุมเนื้อหา กลุ่มเป้าหมาย และกระบวนการที่หลากหลายเหมาะสม

๔. หลักการและเหตุผล

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในฐานะสถาบันด้านสิทธิมนุษยชนระดับชาติที่มีหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนตามหลักการปารีส ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ (๑) (๒) และ (๓) ในการส่งเสริม สนับสนุนและร่วมมือกับบุคคล หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชน ในการศึกษา วิจัย และเผยแพร่ความรู้สิทธิมนุษยชน อีกทั้งมาตรา ๓๓ บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการโดยมุ่งหมายที่จะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ โดยการประสานหรือแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน และภาคประชาสังคม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้แต่งตั้งคณะทำงานด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน ดำเนินงานร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์จากสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล และบุคลากรจากมูลนิธิฟรีดริช เนามัน ประเทศไทย ร่วมกันจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาระบบการเรียนรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในสถาบันการศึกษา ๕ ช่วงชั้น ได้แก่ ระดับปฐมวัย (อนุบาล)

ระดับประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เพื่อให้ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านสิทธิมนุษยชน โดยยึดโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้กำหนดนโยบายสำคัญในการสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงได้มีแนวทางในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนด้วยคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการเพื่อขับเคลื่อนหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาไปยังทุกภาคส่วนของสังคม นอกจากนี้ยังได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการวิทยากรกระบวนการ (Training of Trainers) ด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา เพื่อพัฒนาวิทยากรแกนนำด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายพัฒนาครูและคณาจารย์แกนนำในระดับภูมิภาค เพื่อให้สามารถเป็นหน่วยงานการพัฒนาครูและคณาจารย์สำหรับดำเนินการประชุมและส่งเสริมการนำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปประยุกต์ใช้ในระดับสถานศึกษาและระดับชั้นเรียน รวมทั้งยังได้เผยแพร่คู่มือดังกล่าวผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือเว็บไซต์หน่วยงานด้านการศึกษา เพื่อให้มีการนำไปประยุกต์ใช้ในวงกว้าง

นอกจากนี้ เมื่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้นำเสนอผลการปฏิบัติงานประจำปีต่อรัฐสภาและฝ่ายนโยบาย รวมทั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ก็ได้สนใจต่อกระบวนการขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายด้านการศึกษาและสอบถามความคืบหน้า รวมถึงติดตามผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานดังกล่าวเป็นระยะ

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงจัดทำโครงการประเมินคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อสอบถามและรวบรวมความคิดเห็นต่อคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อที่จะนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ การพัฒนากระบวนการ กิจกรรม หรือโครงการด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รวมทั้งนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายและกระบวนการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนในสถานศึกษาต่อไป

๕. วัตถุประสงค์

๕.๑ เพื่อรวบรวมข้อมูลการรับรู้และการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๕.๒ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๕.๓ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนากระบวนการ กิจกรรม หรือโครงการด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๕.๔ เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายและกระบวนการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนในสถานศึกษา

๖. กลุ่มเป้าหมาย

๖.๑ ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการวิทยากรกระบวนการ (Training of Trainers) ด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา

๖.๒ ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลและจัดทำกรอบแนวคิดในการประเมิน

๗.๒ ออกแบบร่างแบบสอบถามความคิดเห็น

๗.๓ จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิต่อร่างแบบสอบถามความคิดเห็น

๗.๔ จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม/จัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมาย

๗.๕ รวบรวมข้อมูลและจัดทำสรุปผลการประเมิน

๘. ระยะเวลาการดำเนินการ

เดือนกรกฎาคม - เดือนกันยายน ๒๕๖๕

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ ได้รับข้อมูลการรับรู้และการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๙.๒ สามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๙.๓ สามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนากระบวนการ กิจกรรม หรือโครงการด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๙.๔ สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายและกระบวนการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนในสถานศึกษา